

2017-05-15

Kulturdepartementet

Rådets möte (Utbildning, ungdom, kultur och sport) den 23 maj 2017

Information om dagordningspunkt

Nummer: 12

Rubrik: Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden (första behandlingen)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslut om allmän inriktning.

Dokumentbeteckning: 8572/17 AUDIO 50 DIGIT 105 CONSOM 159
TELECOM 93 CODEC 664

Tidigare dokument: 9479/16 AUDIO 68 DIGIT 55 MI 382 CONSOM 121
IA 28 CODEC 744 TELECOM 98

Faktapromemoria: 2015/16:FPM101

Datum för tidigare samråd med EU-nämnden: Förslaget har behandlats i EU-nämnden den 27 maj och den 18 november 2016, men då endast som informationspunkt.

Förslagets innehåll

Kommissionen lämnade i maj 2016 ett förslag till revidering av direktiv om audiovisuella medietjänster (AV-direktivet). Direktivet är ett inre marknadsdirektiv från 1989 som reviderades senast år 2007.

Direktivet utgår från en sändarlands-/ursprungslandsprincip för att fastställa var en transnationell tjänst ska regleras och innehåller långtgående krav på fri mottagning i mottagande land. Direktivet innehåller också minimiregler för innehåll och reklam, t.ex. för skydd av minderåriga, skydd mot uppmaningar till hat grundat på ras, kön, religion eller nationalitet, främjande av europeiska produktioner och regler för utformning och placering av reklam, sponsring och produktplacering. Vidare finns grundläggande regler för rätt till genmäle, exklusiva rättigheter och rätt till korta nyhetsinslag.

Kommissionen motiverar sitt förslag till revidering med en inriktning på regelförenkling och ett behov av modernisering av lagstiftningen med anledning av den tekniska utvecklingen och ändrade konsumtionsmönster. Kommissionen föreslår därför att direktivets tillämpningsområde utökas till att omfatta audiovisuella tjänster med användargenererat material, s.k. videodelningsplattformar. Dessa tjänster föreslås omfattas för att garantera grundläggande skydd av minderåriga och skydd mot uppmaningar till våld eller hat i likhet med vad som föreslås gälla för tv och beställ-tv. Vidare föreslås ett antal justeringar av direktivets jurisdiktionsregler liksom en utjämning av innehålls- och reklamreglerna mellan tv och beställ-tv. Regler för att garantera nationella mediemyndigheters självständighet införs och samarbetet mellan medlemsstaternas myndigheter formaliseras.

Under förhandlingarna har förslaget förenklats och förtydligats i flera delar. En kompromiss har uppnåtts om utformningen av reklamregler som också omfattar videodelningsplattformar i lämplig omfattning, reglerna för skydd av minderåriga och för jurisdiktion har förbättrats och förtydligats. Vidare är förslaget tydligare i relation till medlemsstaternas användning av själv- och samreglering. Medlemsländernas möjligheter att vidta åtgärder mot sändningar som t.ex. innebär ett hot mot nationell säkerhet har förtydligats och möjligheten till särskilt skyndsamt hantering i speciella fall har utvecklats. Regler för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har återförts i direktivet och utformats med tydligare krav på tjänsteleverantörerna.

Förhandlingarna har resulterat i en något vidare definition av videodelningsplattformar. Kommissionens förslag till utvidgad bestämmelse mot uppmaning till våld eller hat har kompletterats med en regel mot uppmaning till terroristbrott.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen bedömer att viktiga svenska ståndpunkter har fått genomslag i förhandlingsresultatet i flera delar men att det finns möjligheter för ytterligare förbättringar. Förhandlingar om den slutliga lydelsen av förslaget till rådets allmänna inriktning pågår fortfarande. I enlighet med överläggningen med Konstitutionsutskottet den 4 maj bedömer regeringen att Sverige bör kunna ställa sig bakom förslaget till allmän inriktning.

Tidigare behandling i riksdagen

Överläggning har skett med Konstitutionsutskottet vid tre tillfällen: 13 september 2016, 19 januari 2017 och 4 maj 2017. Vid det sistnämnda tillfället enades utskottet och regeringen om att Sverige ska kunna ställa sig bakom en allmän inriktning i enlighet med ordförandes förslag.

Rättslig grund och beslutsförfarande

TFEU Art 53(1) och 62

Medbeslutandeförfarande och kvalificerad majoritet i rådet

Europaparlamentets inställning

En första omröstning hölls i Europaparlamentets kultur- och utbildningsutskott den 25 april. Omröstningen hade då skjutits upp med anledning av ett mycket stort antal ändringsförslag och att flera andra utskott bidrog med yttranden. Det finns ännu inte någon samlad redogörelse för resultatet men inför omröstningen presenterades kompromissförslag med innebörden att kommissionens förslag att utvidga tillämpningsområdet för direktivet välkomnas och förstärks, innehållsreglerna för skydd av minderåriga och mot uppmaning till våld eller hat utvidgas, kvotregeln för europeisk produktion för beställ-tv skärps från 20 till 30 procent. I likhet med rådets förslag förs regler för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning tillbaka i direktivet och skärps.

Remissinstansernas ståndpunkter

Vid två remissmöten under våren 2016 har relevanta svenska myndigheter och branschföreträdare inbjudits att ge synpunkter på direktivet. Från mediebranschen har det uttryckts en tydlig skepsis till att utvidga direktivets tillämpningsområde. Från tv-branschen framförs önskemål om en mera jämn reglering mellan beställ-tv och tv och att detta bör uppnås genom minskad reglering för tv. Tv-branschens företrädare välkomnar också liberalisade regler för sponsring och produktplacering. Från branschen och relevanta myndigheter framförs ett starkt motstånd mot kvotregler i direktivet.

Företrädare för grupper med olika funktionsnedsättningar anser att det är viktigt att direktivet fortsatt har tydliga krav på tillgänglighet. Från beställ-tv-branschen framförs att utformningen av sådana regler är viktig eftersom kostnaderna kan bli stora för små aktörer.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

AV-direktivets regler genomförs i svensk rätt framförallt genom radio- och tv-lagen (2010:696) och marknadsföringslagen (2008:486). Vissa bestämmelser gällande beställ-tv finns i lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster. De föreslagna reglerna kommer i första hand att påverka radio- och tv-lagens utformning i flera olika delar. Förslaget rör frågor som regleras i yttrandefrihetsgrundlagen men bedöms inte kräva ändringar av denna.

Budgetära konsekvenser/konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte få någon konsekvens på EU:s budget eller för statsbudgeten.

För en översiktlig analys av ekonomiska konsekvenser för branschen se fakta-pm och kommissionens konsekvensanalys (9479/16 ADD 1)

Övrigt